

*Jean Hemard: LA RESTAURATION DES DROITS DU CRÉANCIER GAGISTE EN MATIÈRE COMMERCIALE PAR LA JURISPRUDENCE FRANÇAISE* (Extrait des *Mélanges Roger Secrétan*-Recueil de travaux publiés par la Faculté de Droit de l'Université de Lausanne, 1964, 95—111 pp.).

У овом раду писац се најпре осврће на текстове француског грађ. и трг. законика као и посебних партикуларних прописа који регулишу питање залогe покретних ствари. За разлику од француског ГЗ који захтева за конституисање залогe писмену форму и интервенцију судије за њену реализацију, у француском трговачком праву њена реализација је сасвим упрошћена тако да у случају неплаћања о року и по истеку осам дана поверилац може да захтева јавну продају заложене ствари уз истовремено обавештење дужника о томе. Међутим, писац подвлачи да се у случају трговачке залогe у пракси ретко догађа да заложни поверилац држи заложену ствар него се она налази или у дужника или у неког трећег лица (у јавним складиштима) а он добија писмено (варант) о праву на залози. Права заложног повериоца су нарочито у опасности кад је ствар остала код дужника. Ту се опасност једино отклања уписом овог права у регистре који се воде код трговачких судова и кривичним санкцијама против заложног дужника.

Било да је реч о залози код повериоца дужника или трећег лица, увек се поставља питање ранга заложног повериоца према осталим привилегованим повериоцима, специјално према држави (у односу на порез и друге дажбине). Писац констатује да је заложни поверилац према држави изгубио у француском праву право првенства. Ново угрожавање права заложног повериоца донео је декрет од 2 маја 1955 који је допустио староцу стечајне масе (одн. принудном управнику) да може да тражи продају заложене ствари, иако заложни поверилац није намирен.

Писац основано закључује да се положај заложног повериоца погоршао те с правом поставља питање стварне користи овог правног института чија је економска оправданост постојања и данас огромна.

Француска судска пракса је покушала да побољша положај заложног повериоца у односу на право првенства државе најпре ставом да, ако је залога конституисана пре настанка фискалне обавезе, заложни поверилац има право првенствене наплате и према држави, а затим ставом да залога не представља никакву привилегију већ једно стварно право које има сопственик одн. држалац ствари и стога заложни поверилац има првенство и над потраживањима државе ако има залогу у својим рукама. Међутим, код залога чију државину нема заложни поверилац, француска судска пракса је покушала да заштити права заложног повериоца другим путем: признањем заложног повериоца права задржања на заложеној ствари, усвајањем захтева заложног повериоца да му се преда заложена ствар ради продаје и његовог намирања и допуштањем повериоцу да учествује у јавној продаји заложене ствари и да изврши компензацију свог потраживања са реализованом ценом заложене ствари продате на јавној продаји.

Француска судска пракса покушала је да побољша положај заложног повериоца и према принудном управнику у односу на његово право продаје залоге признањем заложном повериоцу права задржања на продајној цени залоге мотивишући то тиме да се продаја врши у корист целе масе а не само у интересу привилегованих повериоца.

У другом делу овог рада проф. Емар расправља питања специфична за залогу чију државину нема поверилац. Најпре се осврће на питање давања залоге заложном повериоцу. Француска судска пракса је заузимала различите ставове по том питању. На крају је ипак преовладало став да има места предаји залоге заложном повериоцу и у случају падања дужника под стечај. Ипак, највише су усвајани захтеви дужника да се ствар изложи јавној продаји ради његовог намирења. У погледу противљења заложном повериоца продаји залоге ради намирења осталих повериоца судска пракса је признала то право и заложном повериоцу без државине залоге као што то чини према заложном повериоцу са државином залоге. И најзад, заложни поверилац без залоге ужива заштиту према дужниковим преварним радњама који задржава државину залоге тиме што је француска судска пракса примењивала против заложног дужника одредбе кривичног законика о злоупотреби поверења.

На крају, проф. Емар закључује да је француска судска пракса служећи се слободним тумачењем текстова применила на нове ситуације старе принципе и текстове који нису предвиђали овакве ситуације. Дата решења показују јасно приближавање положају заложног повериоца који нема државину залоге са оним који је има. То је допринело да се одржи корисна и ефикасна функција залоге и у данашњим промењеним условима.

Рад проф. Емара написан је јасно, концизно али са довољно појединости да би се добио јасан поглед на положај залоге у француском трговачком праву са аспекта законодавства, доктрине а посебно савремене француске судске праксе.

Др. Љубиша Милошевић

*Morris Ginsberg (Editor): LAW AND OPINION IN ENGLAND IN THE 20-th CENTURY*, London, Stevens & Sons Ltd., 1959, VIII + 407 pp.

Најважнији моменти у развоју савременог енглеског друштва који су утицали на право предмет су обраде у овом колективном раду чији је уредник професор Гинсберг са Лондонске школе економских и политичких наука. Књига — у ствари низ јавних предавања одржаних у тој Школи — инспирисана је делом енглеског аутора Дајсија (*Dicey*) *Јавно мњење и право у Енглеској деветнаестог столећа* и представља у извесном смислу продужење тога дела у првој половини нашег века. Међутим, аутори — њих седамнаест на броју — обрадили су теме које је трасирао Дајси не само са правних аспеката већ су прелазили на шири, социолошки терен. Дискусије својим квалитетом прегледног и сажетог улажења у контроверзне проблеме правног и друштвеног развоја савремене Енглеске изазивају интересовање и пажњу, без обзира на ограниченост коју је ауторима у многим питањима наметала класна припадност и друштвени односи који владају у њиховој земљи.

Три главне теме доминирају у књизи, подељеној у три дела: тенденције идејног развоја, развој права и правци развоја социјалне политике.

У првом делу пажњу читаоца привлаче радови под насловом „Пораст друштвене одговорности“ и „Развој социјализма“, У првом раду *М. Гинсберг* разликује појам индивидуализма на политички, социолошки и методолошки индивидуализам. Под политичким индивидуализмом он подра-